

Чуб О.А., заступник директора ТОВ “Шауманн Агрі УА”

ЕКОНОМІЧНО ВИГІДНА ГОДІВЛЯ СВИНЕЙ

Яким має бути раціон для свиней на дорощуванні та відгодівлі, щоб вони росли швидко?

Як годувати свиноматок, щоб зберегти їх плодючість і відлучити якомога важчих поросят?

На ці запитання відповідає пропонована стаття.

Відомо, що у собівартості виробництва свинини корми посідають до 70%. Часто-густо на наших свинарських підприємствах спостерігається занадто висока конверсія корму через низку причин. Але це трапляється і на сучасних комплексах, де встановлено сучасне обладнання, закуплені тварини, працюють досвідчені спеціалісти. Кращі підприємства, які фахово підходять до виробництва свинини, вибирають найбільш правильні концепції утримання, використовують найкращі надбання з генетики, компонентів комбікорму тощо і мають конверсію корму, близьку до даних, які містить наведена нижче таблиця 1. Радимо власникам і технологам об'єктивно оцінити конверсію корму у своїх стадах і порівняти її з можливою. Часто йдуть легшим шляхом, використовуючи добавки у вигляді концентратів (до 10-25%), замість того, щоб купувати якісну білкову сировину (соевий шрот чи макуху) і 3-4%-ві премікси, якість яких є гарантованою. Основною причиною такого перевитрачання коштів є простота використання та легка процедура закупівлі білкової сировини, бо в концентратах є білок і вітамінно-мінеральна частина.

1. Контрольні показники у період з відлучення до закінчення відгодівлі для свиней у відмінних умовах

Період	Вік на початок періоду, днів	Тривалість періоду, днів	Жива маса, кг	Добове споживання корму, г	Потреба корму за період, кг	Добовий приріст, г	Конверсія корму (кг корму/кг приросту)
Відлучення (28 днів)	28	14	від 8 до 12	350	6	285	1,2:1
Дорощування I	42	21	від 12 до 21,5	710	15	450	1,5:1
Дорощування II	63	14	від 21,5 до 30	960	13,5	600	1,6:1
Початок відгодівлі	77	46	від 30 до 70	2150	99	860	2,5:1
Кінець відгодівлі	123	54	від 70 до 115	2380	128	820	2,9:1
В середньому		149	від 8 до 115	1800	-270	720	2,5:1

Джерело: Schaumann.

Якщо запитати німецького свинаря, чи довіряє він заявленим показникам якості та вмісту в покупному комбікормі для свиней, виготовленому на німецькому комбікормовому заводі, він відповість, що показники енергії, амінокислот, вітамінів будуть на задекларованому рівні, але компоненти комбікорму змінюватимуться залежно від цін на сировину. А ці коливання негативно впливають на продуктивність тварин. Приміром, найкращий білок для свиней – соєвий. Конкуренцію йому в концентратах становлять соняшниковий і рапсовий шрот, висівки тощо, які в рази дешевші за сою. А «казки» про те, що сучасні комбікормові лінії не перемішують 3% преміксу, вже не працюють. Якщо підприємство хоче розвиватися й мати стабільний прибуток, треба йти не легким, а правильним шляхом.

Раціон для інтенсивної відгодівлі свиней має містити:

- сирий протеїн – 18%;
- сира клітковина – 3,5%;
- енергія – 13,4МДжОЕ;
- лізин – 11 г/кг;
- Л:М + Ц:Т:Т - 1:0,60:0,65:0,19;
- Е:Л - 1:0,83.

Антибіотик чи органічний підкислювач?

Хорошою практикою є додавання до раціону підкислювача. На Заході та вже й в Україні багато господарств використовують органічний підкислювач Шаумацид Протект гранулят від «Шауманн» (суміш 5 органічних кислот, які діють у різних ділянках ЖКТ, та середньоланцюгові жирні кислоти, що пригнічують дію хвороботворних бактерій, як грамполозитивних, так і грамнегативних). За результатами досліджень, проведених у Німеччині, цей засіб збільшує на 8% середньодобову прирости і на 5% покращує конверсію корму. Це – хороша профілактика шлунково-кишкових хвороб та альтернатива антибіотикам, до яких мікрофлора на підприємстві швидко звикає. Окрім того, на Заході багато хто використовує його у 0,5%- вій концентрації в комбікормах для птиці, коли прагнуть виробляти курятину без антибіотиків.

Годівля свиноматок.

Часто свиноматок годують раціонами із зависоким вмістом клітковини (норма – не більше ніж 4%) та низьким вмістом енергії – 12-12,8 МДж ОЕ (необхідно щонайменше 13 МДж ОЕ). Через високий вміст клітковини свиноматки менше споживатимуть і так малоенергетичний корм. Менше їдять – менше поживних речовин витрачається на утворення молока. Унаслідок цього свиноматки використовують підшкірний жир, тому худнуть, і це надалі негативно позначається на продуктивності.

Норми годівлі для лактуючих свиноматок є такими:

- сирий протеїн – 16,5-18%;
- сира клітковина – 4%;
- сирий жир – 5%;
- енергія – 13-13,4 МДж ОЕ;
- лізин – 10 г.

Рівень протеїну є предметом дискусій багатьох консультантів. Це – норми європейські, а там рух «зелених» вимагає, щоб протеїну в кормах було небагато через виділення великої кількості азоту з випорожненнями і забруднення навколишнього середовища. Тому вміст сирого протеїну в раціоні лактуючої свиноматки за потреби може бути вищим за 16,5%.

На 80% українських підприємств не використовують ще один потенціал – додавання олії (наприклад, соєвої) до раціону лактуючих свиноматок. Це підвищує вміст енергії в раціоні та забезпечує нею свиноматку в період, коли вона споживає мало корму (наприклад, улітку).

Вплив на продуктивність.

Як годівля позначається на продуктивності свиноматок, наведено в таблиці 2.

2. Вплив рівня годівлі на відтворну здатність свиноматок (Zak et al/1997)

Тиждень 1-3	Досхочу	Досхочу	Обмежено
Тиждень 4	Досхочу	Обмежено	Досхочу
Втрата ж. м., кг	11	21,2	24,8
Втрата сала, мм	2,19	4,61	5,38
Овуляція	19,86	15,44	15,43
Відсоток виживання ембріонів до 28-го дня	87,53	64,43	86,5
Прохолост, днів	3,7	5,1	5,6

Українські свиноматки в ході лактації втрачають від 10 до 15 мм підшкірного жиру за норми 2,5 мм!

Ці дослідження були проведені ще 1997 року. У Німеччині 2003 року саме була криза цін на свинину, і великі свинокомплекси радилися про те, як вижити. Одним з результатів цієї дискусії стало дослідження з годівлі свиноматок. Зрозуміло, що скрізь корм – відмінний за якістю; джерелом білка слугував соевий шрот. Найкращі результати з відтворення отримували, коли свиноматок годували досхочу. Якщо годівлю свиноматок обмежують у перші 3 або на 4-й тиждень, втрати живої маси зростають удвічі, овулює менше яйцеклітин, і їх виживаність також падає.

Компанія «Шауманн» в кооперації з Інститутом свинарства і АПВ НААН (м. Полтава) провели дослідження на кількох великих свинарських підприємствах, вимірюючи товщину сала в день опоросу та в день відлучення. Виявили, що наші свиноматки в ході лактації втрачають від 10 до 15 мм, а деякі навіть 18 мм підшкірного жиру (в дослідженні норма була 2,5 мм)! Отже, свиноматок необхідно годувати досхочу і хорошим кормом!

Вітамінно-мінеральна складова для лактуючих свиноматок.

У раціоні лактуючої свиноматки, особливо сучасної селекції, потреба у вітамінах, макрота мікроелементах є надзвичайно високою,

бо їх селекціонували за такого рівня. Окрім самого вмісту, важлива також їх якість. Компанія «Шауманн» для задоволення потреб поросних та лактуючих свиноматок у вітамінах і мінералах пропонує також спеціальні премікси.

Потреба в лізینی.

Ще один важливий момент – споживання лізину (див. графік).

Годівля лактуючих свиноматок

Якщо на момент відлучення маємо низьку масу поросят, це означає, що вони народились маленькими, і свиноматка або отримувала корм, у якому мало лізину, або використовували низькоякісне джерело протеїну (соняшник, ріпак). Тобто, якщо хочемо збільшувати прирости підсисних поросят, слід давати свиноматці більше лізину. Значну роль при цьому відіграють якість корму та джерела білка, вітамінні добавки, пробіотики тощо.

Підвищуємо споживання корму.

Та як змусити свиноматку споживати більше корму? Свиноматка має доїтися краще, ніж середньостатистична українська корова. Для цього необхідно забезпечити належну гігієну системи годівлі. Годувати слід часто – 3-4 рази на день (особливо влітку), тоді свиноматки з'їдять більше корму.

І дуже важливо – забезпечення водою. Часто на це не звертають уваги. Свиноматка (особливо після опоросу) є ослабленою і не може довго стояти й пити воду. Тому пропускна здатність поїлок має бути не менше ніж 4 л/хв (на практиці спостерігаємо 1,5-2 л).

Також важливо контролювати клімат приміщення. Зараз чимало фірм постачають необхідне обладнання, тож це не становить великої проблеми.

Структура корму.

Майже кожне підприємство має свій комбикормовий завод, але часто не беруть до уваги крупність помелу. Тому в багатьох свиней спостерігають таку проблему, як виразки шлунка, особливо у свиноматок та інколи в дорослих свиней на відгодівлі. Ця хвороба часто виникає, коли в кормі багато часточок менше за 1 мм.

Норма:

- поросята і відгодівля: 40% частинок < 1 мм; 40% – 1-2 мм; 20% частинок – 2-3 мм;
- ремонт та свиноматки: 25% частинок < 1 мм; 50% – 1-2 мм; 25% частинок – 2-3 мм.

Надто дрібний помел корму виходить через те, що на заводі ставлять замале сито, додаткові молотки, або двигун більшої потужності, ніж треба. Тому слід регулярно стежити за структурою комбикорму, яким ви годуєте свиней. Для цього можна скористатися спеціальним ситом. Тим, хто бажає, такі сита може запропонувати компанія «Шауманн» (тел.: 067 532 67 13).

Сито для визначення структури помелу корму